

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissově a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **AutoESA a.s.**, se sídlem K Učilišti 170, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2019, č. j. KUOK 4860/2019, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 18. 6. 2020, č. j. 72 A 3/2019 - 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobkyni **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I.

[1] Městský úřad Hranice, odbor vnitřních věcí (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 15. 10. 2018, č. j. OVV/33218/18-10 MIB, uznal žalobkyni vinnou z přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), kterého se měla dopustit tím, že jako provozovatelka motorového vozidla registrační značky X v rozporu s ustanovením § 10 odst. 3 citovaného zákona nezajistila, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.

[2] Správní orgán prvního stupně konkrétně shledal pochybení v tom, že dne 30. 5. 2018 v 22:50 hodin na pozemní komunikaci v obci Hranice na Smetanově nábřeží (na křižovatce s Partyzánskou ulicí) u budovy č. p. 2168 ve směru jízdy od Valašského Meziříčí do centra města Hranice blíže neustanovený řidič řídil motorové vozidlo registrační značky X (jehož byla žalobkyně provozovatelkou), kterému automatizovaný technický prostředek RAMER10 T/17/0339 užívající bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích naměřil okamžitou rychlost 100

km/h, což po odečtení možné odchylky ve prospěch řidiče činilo 97 km/h. Řidič vozidla tedy překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci (50 km/h) o 47 km/h a svým jednáním porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 téhož zákona. Správní orgán prvního stupně proto žalobkyni uložil správní trest pokuty ve výši 6.000 Kč a povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1.000 Kč.

[3] Žalovaný shora uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

II.

[4] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalobou u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), který v záhlaví specifikovaným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Krajský soud totiž dospěl k závěru, že správní orgán prvního stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, respektive jich neprovedl dostatečné množství, protože nebyla splněna podmínka k tomu, aby mohl přestupek projednat podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu a následně shledat vinným z přestupku provozovatele vozidla. Správní orgán prvního stupně byl povinen kromě výzvy označenému řidiči k podání vysvětlení provést další smysluplný úkon reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku (kontaktovat označeného řidiče) a teprve poté v případě nezdaru byl oprávněn věc odložit. Krajský soud rovněž přisvědčil žalobní námitce, že se žalobkyně zprostila odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla tím, že podala návrh na zápis změn v registru vozidel.

III.

[6] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) nyní proti rozsudku krajského soudu brojí kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Podle stěžovatele především krajský soud posoudil nesprávně právní otázku, zda správní orgán prvního stupně učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu, a to před tím, než věc odložil a vyvodil odpovědnost provozovatele vozidla (žalobkyně). Krajský soud vyslovil, že správní orgán prvního stupně měl provést další smysluplný úkon reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku, respektive měl kontaktovat označeného řidiče, a teprve v případě nezdaru mohl věc odložit. Stěžovatel však zdůrazňuje, že správní orgán prvního stupně zaslal výzvu k podání vysvětlení pravděpodobnému řidiči, přičemž tato mu byla doručena řádně fikcí. Řidič na výzvu nereagoval, a tudíž se správní orgán prvního stupně nedozvěděl žádné další indicie, na jejichž základě by mohl činit další kroky ke zjištění pachatele přestupku. Takový postup správního orgánu prvního stupně podle stěžovatele nevybočuje z běžné praxe správních orgánů. Ukládání pořádkových pokut nebo předvedení osoby, která se na výzvu nedostavila k podání vysvětlení, považuje stěžovatel za jednání v rozporu s principem proporcionality, a rovněž za jednání nad rámec „nezbytných kroků“ ve smyslu zákona o silničním provozu. Stěžovatel považuje za zcela

pokračování

běžné doručovat fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu a má za to, že pravděpodobný řidič neměl zájem na podání vysvětlení a bylo pro něj výhodné zůstat nekontaktní. Z dřívější rozhodovací praxe správních soudů přitom podle stěžovatele neplyne požadavek na to, aby byly výzvy k podání vysvětlení doručovány označeným řidičům opakovaně.

[8] Stěžovatel také poukazuje na to, že převedení vlastnického práva na osobu, které následně dopouští protiprávního jednání, vede k nepotrestání samotného řidiče (na základě subjektivní odpovědnosti) i provozovatele vozidla (na základě objektivní odpovědnosti), což je v rozporu s veřejným zájmem. Jedná se o obstrukční praktiky, které byly ze strany Nejvyššího správního soudu podle názoru stěžovatele vždy postihovány. Stěžovatel také zdůrazňuje, že objektivní odpovědnost provozovatele vozidla nastupuje až subsidiárně, pokud nelze jako viníka přestupku určit konkrétní osobu řidiče, což v daném případě možné nebylo. V souvislosti s tím vytkl také žalobkyni, že si nezajistila součinnost kupujícího při zápisu do registru soukromoprávními prostředky. Na podporu svých závěrů stěžovatel odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 As 243/2016 - 35, a ze dne 28. 2. 2018, č. j. 1 As 222/2017 - 45, a uvádí, že žalobkyně může po řidiči, kterého nemohly správní orgány úspěšně kontaktovat (nebo po jakékoliv jiné osobě, která s vozidlem v danou chvíli disponovala), vzniklou škodu vymáhat civilní cestou. Provozovatel vozidla tedy podle stěžovatele nese rizika spojená s tím, že osoba, kterou uvedl správnímu orgánu jako řidiče a pachatele protiprávního jednání, nebude kontaktní, nebo že jí spáchaný skutek nebude potrestán; to samé platí v situaci, kdy na výzvu provozovatel vozidla nereaguje vůbec. Každý provozovatel vozidla má tedy při vědomí existence své objektivní odpovědnosti za dodržování pravidel silničního provozu podle stěžovatele povinnost zajistit si patřičným způsobem zápis změn v registru vozidel již v uzavírané smlouvě (například tím, že vlastnictví věci přejde až zápisem do registru vozidel).

[9] Krajský soud podle stěžovatele pochybil i při posouzení otázky, zda se žalobkyně zprostila odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla tím, že podala blanketní návrh na zápis změn v registru vozidel, tedy zda byl naplněn liberační důvod podle § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu. Krajský soud přisvědčil argumentaci žalobkyně, že se zprostila odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla tím, že podala návrh na zápis změn v registru vozidel. Stěžovatel uznává, že žalobkyně ve vztahu k vozidlu s registrační značkou X formálně podala dne 3. 4. 2018 žádost o zápis změny vlastníka, avšak tato žádost neobsahovala podstatné zákonem požadované náležitosti. Podle stěžovatele je při výkladu liberačního důvodu nutné přihlídnout k souvisejícím § 8 a násl. zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., i § 44 odst. 2 správního řádu, na jejichž podkladě stěžovatel dovozuje, že žádost o zápis změny vlastníka vozidla musí být podána společně dosavadním a novým vlastníkem vozidla, případně též novým provozovatelem vozidla, není-li totožný s dosavadním nebo novým vlastníkem, respektive správní řízení je zahájeno až dnem, kdy žádost podá poslední z žadatelů. Nadto stěžovatel zdůrazňuje, že žalobkyně k žádosti nepřiložila povinné přílohy a neuhradila správní poplatek. Stěžovatel má tedy za to, že k úspěšnému uplatnění liberačního důvodu nestačí vyložit slova „podal žádost“ jen úzce, jak to učinil krajský soud, ale v kontextu

souvisejících ustanovení. V nynějším případě byl přitom způsob podání žádosti o změnu vlastníka v registru vozidel žalobkyní od počátku naprosto nedostatečný a ryze účelový. Správní orgány nebyly oprávněny provést zápis bez předložení protokolu o evidenční kontrole vozidla, zelené karty a plné moci zmocňující prodávajícího. Stěžovatel nakonec zdůrazňuje, že v posuzované věci bylo stěžejní to, kdo je jako provozovatel zapsán v registru silničních vozidel, a nikoliv kdo je vlastníkem vozidla ve smyslu soukromého práva.

IV.

[10] Žalobkyně reaguje na podanou kasační stížnost obsáhlým vyjádřením, ve kterém opakuje svou argumentaci obsaženou již v žalobě a rovněž se vyjadřuje k legislativnímu zakotvení objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla. Konkrétně k nyní přezkoumávanému rozsudku a kasační argumentaci stěžovatele se však vyslovuje pouze v bodech 16 až 22 vyjádření. Nesouhlasí s tvrzením stěžovatele, že její žádost o změnu zápisu vlastníka a provozovatele vozidla v registru vozidel byla blanketní (prázdná, neodůvodněná), a tudíž jako by nebyla. Má rovněž za to, že dodala všechny zákonem požadované dokumenty, které jí byly dostupné. Zákon o silničním provozu nestanovuje, že validní pro liberaci je pouze úspěšná žádost. Podle tohoto zákona postačuje, byla-li žádost podána. Ostatně pokud by byla žádost úspěšná, nebyla by potřeba liberace, neboť žalobkyně by nebyla v registru uvedena jako provozovatel vozidla. Žalobkyně také souhlasí se závěrem krajského soudu ohledně pochybení správního orgánu prvního stupě při zjišťování pachatele přestupku, tedy neučinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu. Jsou to úřady, kdo má vynucovací nástroje, předvolání, předvedení, pořádkovou pokutu i možnost vynutit si soulad registru se skutečným stavem postižením překročení desetidenní lhůty pro registraci.

[11] Žalobkyně dále k poukazu stěžovatele na ochranu veřejného zájmu vyslovuje, že souhlasí, že je veřejný zájem na potrestání pachatele dopravního přestupku, ale nelze jej směřovat se zájmem na potrestání osoby, která nemá na řidiče absolutně žádný vliv. Pachatelem hodným potrestání není ten, kdo převedl vlastnické právo, když vozidlo legitimně prodal a nového vlastníka oznámil. Žalobkyně přisvědčuje stěžovateli i v tom, že je prvořadé zajistit bezpečnost na pozemních komunikacích, aby ji však bylo možné zajistit, má za to, že je třeba udržovat pořádek v registru vozidel; tedy aby současně nastavené principy postihovaly ty, kdo mohou chování řidiče ovlivnit a nikoliv prodejce vozidel. Nutit adresáta právní normy, aby napravoval nedostatečnost veřejnoprávních institucí při veřejnoprávních změnách (vlastníka a provozovatele vozidla v registru vozidel) je v právním státě nemyslitelné. Žalobkyně nakonec k tvrzení stěžovatele, že provozovatel vozidla měl povinnost při vědomí existence objektivní odpovědnosti za dodržování pravidel silničního provozu patřičným způsobem zajistit zápis změn v registru vozidel již v uzavírané kupní smlouvě, uvádí, že se jedná o nepřiměřený ekonomický požadavek odporující i právům kupujícího.

[12] S ohledem na uvedené skutečnosti žalobkyně Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby kasační stížnost zamítl a žalobkyni přiznal „*paušální odměnu za 1 úkon ve výši 300 Kč.*“

V.

pokračování

[13] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Podstatou nynější věci je otázka, zda správní orgán prvního stupně učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu.

[16] Podle tohoto ustanovení, *obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a nezhájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.* Podle zmiňovaného odstavce 1 § 125f zákona o silničním provozu se provozovatel vozidla dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 téhož zákona nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Zákon o silničním provozu tak stanoví subsidiární objektivní odpovědnost provozovatele vozidla, není-li možné zjistit pachatele přestupku (konkrétního řidiče) a tohoto pachatele za spáchaný přestupek potrestat na základě odpovědnosti subjektivní. Před uplatněním objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla vyžaduje zákon učinit *nezbytné kroky* ke zjištění konkrétního pachatele přestupku.

[17] Skutkové okolnosti nyní projednávané věci byly následující. Správní orgán prvního stupně poté, co byl dne 30. 5. 2018 přestupek (specifikovaný v odstavci 2 tohoto rozsudku) spáchán, zaslal žalobkyni (provozovatelce vozidla, kterým byl přestupek spáchán) dne 11. 6. 2018 výzvu k podání vysvětlení. Žalobkyně v reakci na tuto výzvu zaslala správnímu orgánu prvního stupně kupní smlouvu ze dne 3. 4. 2018, podle níž prodala vozidlo registrační značky X panu I. Č., přičemž smlouva obsahovala kontaktní údaje na nového vlastníka. Správní orgán prvního stupně poté zaslal panu Č. výzvu k podání vysvětlení. Pan Č. však při doručování zásilky dne 21. 6. 2018 nebyl zastižen, a zásilka proto byla uložena a připravena k vyzvednutí u doručujícího orgánu. Jelikož si pan Č. zásilku ve stanovené desetidenní lhůtě nevyzvedl, došlo k jejímu doručení fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu a k vhození do jeho schránky. Správní orgán prvního stupně poté usnesením ze dne 15. 8. 2018, č. j. OVV/33218/18-5 MIB, přestupek konkrétního pachatele (pana Č.) podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona o silničním provozu odložil a následně vydal příkaz o uložení pokuty žalobkyni ze dne 15. 8. 2018, č. j. OVV/33218/18-6, proti němuž podala žalobkyně odpor. K němu přiložila podanou žádost o zápis změny vlastníka a provozovatele vozidla ze dne 3. 4. 2018. Rozhodnutím ze dne 15. 10. 2018, č. j. OVV/33218/18-10 MIB, uznal správní orgán prvního stupně žalobkyni vinnou z přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu a uložil žalobkyni pokutu.

[18] Nejvyšší správní soud předesílá, že skutkově obdobnými případy, jako je ten právě posuzovaný, se již zabýval např. v rozsudcích ze dne 9. 10. 2019, č. j. 2 As 346/2018 – 22, ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018 – 21, ze dne 26. 5. 2020, č. j. 10 As 311/2018 – 26,

či ze dne 5. 11. 2021, č. j. 5 As 353/2020 - 26. I v těchto rozsudcích soud posuzoval situace, kdy došlo ke spáchání přestupku poté, co původní vlastník a provozovatel vozidlo prodal, ale v době spáchání přestupku nebylo vozidlo přepsáno na nového vlastníka. Poslední tři zmíněné rozsudky se nadto týkají téže žalobkyně a ve věci vedené kasačním soudem pod sp. zn. 5 As 353/2020 byla ve správním řízení jako pachatel přestupku označena stejná osoba jako v posuzované věci (pan I. Č.). Jelikož nynější věc vychází z obdobného skutkového základu a čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu se se závěry uvedenými ve výše citovaných rozsudcích plně ztotožňuje a má za to, že je lze beze zbytku použít i na posuzovaný případ, vychází z nich i v tomto rozhodnutí.

[19] Ve shora zmíněných rozsudcích Nejvyšší správní soud připomněl, že je třeba rozlišovat situace, ve kterých provozovatel vozidla neuvede dostatečné množství osobních údajů konkrétní osoby, jež měla vozidlo v dispozici, aby ji bylo možné identifikovat a kontaktovat, nebo uveďte údaje smyšlené, popřípadě jde o provozovatele, resp. jejich zástupce, kteří opakovaně jednají v podobných věcech obstrukčním způsobem (uvádějí řidiče cizí národnosti s doručovací adresou mimo Českou republiku, kterým se nedaří doručovat, a podobně). V takových případech by bylo zjevně proti smyslu právní úpravy vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro jeho zjištění potřebné indicie a označení řidiče provozovatelem vozidla nevede, resp. zjevně nemůže vést, k nalezení skutečného pachatele (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46).

[20] Pokud však provozovatel vozidla sdělí dostatečné množství identifikačních údajů osoby, která měla vozidlo v dispozici, a tuto osobu je tak možné vyhledat např. v centrálním registru obyvatel či ji kontaktovat přímo na základě informací sdělených provozovatelem vozidla, přičemž tato osoba na výzvu k podání vysvětlení nikterak nereaguje, je nutné zohlednit další skutkové okolnosti, aby bylo možné uzavřít, zdali byla činnost ze strany správního orgánu dostatečná, a představovala tak provedení nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu.

[21] Podstatné je proto rozlišovat mezi skutečným splněním povinnosti označit řidiče vozidla, který měl spáchat přestupek, a obstrukčními postupy, které jako akt zneužití práva nelze aprobovat a jež po ověření a zdůvodnění, že jde právě o takový případ, překážku pro uložení pokuty za přestupek provozovateli vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu nevytvářejí. Nekomaktnost, případně oprávněné odeprání výpovědi konkrétního řidiče brání zjištění skutečností odůvodňujících zahájení přestupkového řízení proti konkrétní osobě a jde k tíži provozovatele vozidla. Tomu však musí předcházet reálná snaha správního orgánu o ztotožnění osoby podezřelé z přestupku, má-li k tomu správní orgán nezbytné indicie (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2017, č. j. 3 As 61/2016 - 44). Nezbytnost zohledňovat konkrétní jednání provozovatele vozidla, resp. povahu a hodnověrnost jím poskytnutých informací, zdůraznil Nejvyšší správní soud též např. v rozsudku ze dne 28. 3. 2019, č. j. 9 As 445/2017 - 21.

[22] V již citovaném rozsudku č. j. 2 As 346/2018 - 22 se rovněž Nejvyšší správní soud vyjádřil k situaci, kdy se nejednalo o obstrukční jednání provozovatele vozidla, a vyslovil, že „*nebylo na místě ihned při (teprve) první obtíži s doručováním zanechat všech dalších kroků*

pokračování

a bez dalšího přistoupit k odložení věci; (...) po vrácení doručované písemnosti z důvodu jejího nevyzvednutí na poště a nemožnosti uložit ji do domovní schránky adresáta měl prvostupňový správní orgán provést další smysluplný úkon reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku, resp. kontaktování označeného řidiče, a teprve v případě jejich nezdaru mohl věc odložit.“

[23] V projednávané věci nebylo možné uzavřít, že se označené osobě nedaří doručovat – výzvu k podání vysvětlení doručoval správní orgán prvního stupně pouze jednou a písemnost se doručit podařilo, ač fikcí. Označená osoba však na výzvu nereagovala. Za této situace se plně uplatní názor Nejvyššího správního soudu, vyjádřený v právní větě k rozsudku č. j. 9 As 260/2018 - 21, podle níž *„není naplněním nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (ve znění účinném do 30. 6. 2017), pouze jediné doručení předvolání k podání vysvětlení, na něž označená osoba nereaguje, ale správní orgán musí učinit další smysluplný úkon směřující ke zjištění pachatele.“*

[24] V témže rozsudku se kasační soud zabýval také otázkou, jaké další „smysluplné úkony reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku“ měl správní orgán prvního stupně provést. Uvedl, že kromě opětovného pokusu o předvolání k podání vysvětlení se dále nabízí možnost předvedení dotčené osoby v souladu s § 137 odst. 1 správního řádu ve spojení s § 60 téhož zákona, pokud by se na předvolání bez omluvy a dostatečného důvodu daná osoba nedostavila. Při takovém postupu je samozřejmě nezbytné šetřit základní práva předvolané osoby, především princip zákazu sebeobviňování či sebeusvědčování, který plyne z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, který se týkal uložení pořádkové pokuty za nedostavení se k podání vysvětlení). Nejvyšší správní soud však v rozsudku č. j. 9 As 260/2018 - 21 dospěl k závěru, že *„skutkové okolnosti projednávaného případu jsou natolik specifické (žalobkyně doložila prodej předmětného vozidla jiné osobě a poskytla k ní veškeré dostupné kontaktní údaje), že si zde takový postup představit lze.“*

[25] V nynějším případě žalobkyně správnímu orgánu prvního stupně doložila prodej vozidla panu I. Č. před spácháním přestupku a poskytla k němu všechny údaje, které měla k dispozici (adresu, rodné číslo, číslo občanského průkazu, telefon a e-mailovou adresu). Ze správního spisu nic nenasvědčovalo tomu, že by se ze strany žalobkyně mělo jednat o účelové či obstrukční jednání s cílem zmařit zjištění konkrétního pachatele přestupku. Správní orgán prvního stupně poté zaslal na žalobkyni sdělenou adresu osobě pachatele přestupku výzvu k podání vysvětlení, která mu však byla doručena fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu a následně vhozena do jeho poštovní schránky. Správní orgán prvního stupně poté již žádné další kroky ke zjištění pachatele přestupku neučinil, a jelikož se provozovatelem vozidla označená osoba nedostavila k podání vysvětlení, bez dalšího odložil věc podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. S ohledem na výše citované judikaturní závěry tedy správní orgán prvního stupně v souzené věci pochybil, zanechal-li ihned po jediné výzvě k podání vysvětlení (na kterou označená osoba nereagovala) všech dalších kroků a bez dalšího přistoupil k odložení věci. Správní orgán prvního stupně byl povinen provést další smysluplný úkon reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku, resp. kontaktování označeného řidiče, a teprve v případě jeho nezdaru mohl věc odložit.

[26] Pro výše předestřené skutečnosti Nejvyšší správní soud uzavírá, že odložení přestupkové věci správním orgánem prvního stupně bylo v posuzovaném případě vůči pachateli přestupku (konkrétnímu řidiči) předčasné. Závěr krajského soudu o nenaplnění *nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku* ze strany správního orgánu prvního stupně byl tedy správný.

[27] Odkazoval-li stěžovatel na rozsudky kasačního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 As 243/2016 - 35, a ze dne 28. 2. 2018, č. j. 1 As 222/2017 - 45, zbývá dodat, že výše vyslovené úvahy, k nimž dospěl Nejvyšší správní soud v tomto případě, nepopírají závěry vyslovené v odkazovaných rozsudcích. Ty zdůrazňují smysl zakotvení objektivní odpovědnosti provozovatelů vozidla. K potrestání provozovatele vozidla na základě objektivní odpovědnosti však nelze přistupovat automaticky, při první obtíži spojené s kontaktováním (pravděpodobného) řidiče daného vozidla, nejde-li o obstrukční jednání samotného provozovatele, jak výše vysvětleno. Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla nastupuje v případě, kdy se správnímu orgánu nepodaří zjistit skutečnou osobu pachatele přestupku. S tímto obecným tvrzením stěžovatele Nejvyšší správní soud souhlasí. Zásadní je ovšem snaha správního orgánu skutečného pachatele přestupku nalézt, což zákon označuje slovy *nezbytné kroky k jeho zjištění*. Tyto kroky s ohledem na skutkové okolnosti projednávané věci správní orgán prvního stupně nenaplnil. Za takové situace není možné přistoupit k potrestání provozovatele vozidla s tím, že tento provozovatel má možnost vymáhat náhradu škody po novém vlastníku vozidla civilní cestou.

[28] Nejvyšší správní soud nakonec ke kasační argumentaci, v níž stěžovatel krajskému soudu vytýká nesprávné posouzení otázky, zda se žalobkyně zprostila odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla tím, že podala blanketní návrh na zápis změn v registru vozidel, tedy zda byl naplněn liberační důvod podle § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu, uvádí následující. S ohledem na skutečnost, že nebyly naplněny *nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku* ve smyslu § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu (jak výše vyloženo), nemohla být uplatněna objektivní odpovědnost za spáchání přestupku vůči provozovateli vozidla (žalobkyni). Za takové situace proto bylo ze strany krajského soudu nadbytečné zabývat se případnými liberačními důvody, neboť k liberaci může dojít pouze tam, kde jsou předpoklady pro uplatnění objektivní odpovědnosti splněny. Tato dílčí vada však na zákonnosti napadeného rozsudku ničeho nemění. Krajský soud zohlednil specifické skutkové okolnosti projednávané věci a dospěl ke správnému závěru o nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

[29] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

VI.

[30] Kasační stížnost není důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[31] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a právo na náhradu nákladů řízení tudíž nemá. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, proto jí

pokračování

právo na náhradu nákladů řízení vzniklo. Nejvyššímu správnímu soudu však nedoložila, že jí vznikly konkrétní hotové výdaje; tyto výdaje neplynou ani z obsahu spisu (v řízení o kasační stížnosti se sice žalobkyně vyjádřila, avšak advokátem zastoupena nebyla a své vyjádření soudu zaslala prostřednictvím datové schránky). Za této situace jí jako procesně nezastoupenému účastníkovi soud nemohl přiznat náhradu nákladů stanovenou paušální částkou, jak požadovala ve vyjádření ke kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků řízení nemá na náhradu nákladů tohoto řízení právo.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2022

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu